M. T. B. COLLEGE, SURAT
Manuscripts Library

No. Ref.
Ser. 301

Title: Prayoga Chudamani

301

Incomplete

Prayoga-Chūḍāmaṇi	Title
Rāmakṛṣṇa	Author
	Editor
	Year, Vols.
	Publisher
301	Ends abruptly	Remarks

प्रयो.चू. श्रीगणेशायनमः अथप्रयोगचूडामणिः नत्वाहमार्याचरणौनुभोमणिं चिंतामणिं
१ चाप्यगुरुंचसस्तं प्रयोगचूडामणिमस्तविस्तरंकुर्वेप्रयोगेनरतोऽनुष्ठये १ श्री
मत्स्वस्तिकमादितोभुविचतुर्भंकुर्यात्सितैस्तंडुलैर्द्वौत्रिंशत्परितोंगुलानि वितततंनाव
चकोष्ठयुतं प्राक्पंचांतरतस्तुपंचवितनाटखात्क्रमध्येद्वयकोणघातमस्यचाप्यु
भयतस्तिर्यक्तथैकैकका १ एवंतच्चतुरस्रकोविरचयेत्कुष्ठ्याःपद्माकारवत्प्राच्यांस्य
ऽज्ञंतुंडवत्कलशावत्कुर्यात्प्रतीच्यांतथा मध्येस्थाप्यचतंडुलोपरिशुभोकुंभोलसत्सत्रुवा
पूर्णोरत्नजलैस्ततोप्युपविशेद्भद्रासनेप्राङ्मुखः २ विघ्नेशंचसमर्च्यसौम्यकलशं १
धृत्वाद्विजान्प्रार्थयेद्बद्धांजलिशांतिमुरव्यांस्तपंचदशावेपात्रेंबुमुंचन्निषद विप्रे

३

घरिवतिवास्तकात्मतिवदस्त्वदंमुरवेषुस्कुटंसर्वारिष्टनिरासनाविसृजेद्विवास्तनःप
श्चिमे ३ पूर्वस्यांनववारमंबुविसृजेदुल्काहनाइत्यमून्भोकामस्त्वमितित्रिधैवद्रुणु
यत्पुण्याहमुरव्याशिरः नावाक्तोप्यतइत्यपःकलशायोक्षिप्तांतुपात्रांतरेमार्जेला
भिरथाद्विजैःकुशाकरैर्यष्टस्समुद्धृत्यतः ४ इतिपुण्याहवाचनं आधानाद्यभिधा
नकर्मरहितेचन्नाशनाद्युद्वहेर्यानेप्रोदितमंकुरार्पणमिदंकर्मस्वथान्येष्वपि मध्येश्र
त्नपुरःसरांस्तकरतुरस्तन्मंत्रतोदिक्पतीन्पात्रेष्वर्च्यदिशापतीनितिनमन्त्राद्वीह्य
तानावपेत १ दिशांपतीन्नमस्यामिसर्वकामफलप्रदान् कुर्वंतुसफलंकर्मकुर्वं
कुर्वंतुसततंशुभं इत्यंकुरार्पणं आधानादिषुजातकादिषुमहानाम्नीषुचोलज

प्र॰ वृ॰ नैवन्याद्याश्रमयोर्न्यपलभिषवेवाप्यादिकोद्यापने । आधानश्रवणाकृतौनवगृ
२ हावसिथ्युपाकर्मस्तुप्रोक्तंरीतिकपौष्टिकेभ्युदयिकंकुर्यात्तुलादावपि १ एकस्या
मितसंस्कृतिषनुगतास्वप्येककर्तृष्विदंमात्रादौविधिपूर्वकंतुविधिवत्कुर्यात्स
कृन्नासकृत् । मातृन्दुर्मात्रनुरवाइहाह्यतदनुब्राह्म्यादिसप्तार्चये द्रौपौद्या अपि
षोडशाद्यभिरिज्याश्चैत्रेद्याविघ्नेश्वरान् । २ एतांस्तंडुलराशिषूक्तविधिनासंपूज्य
संप्रार्थयेदायुष्याणिजपेद्रुपचुपवनेत्तैकल्पनांदीमुखं । मात्रादित्रितयंत्रयं
ताहिपितुर्मातामहादित्रयंसव्येतन्नवकंक्रमेणविधिवद्धौसदातर्पयेत् ३
तच्चास्वातंत्मेवहद्धमुखत्तायन्नामसंकीर्तितद्वाहयदाश्वलायनमुनिर्मातृ मा २

वाप्तनं मातृः पूर्वीदिनेपितृन्विधिा ह्नेमातामहान्दैवादिने पूर्वीकृत्यादिष्णुमुख्यपूर्व
दिवसेमुख्यद्विवानर्पयेत् ४ पुत्रायद्वहनांनकर्मस्कपितास्नानंविनाद्वैहिके अस्त स्तु
पारमातृपितृजननीतांतेपुपोजीवति । तन्नस्यात्रितयंविहायावितरेद्धं उपरेष्य
स्ततादद्यान्मातपितृत्स्यएवाविधिवत्सर्वेपिजीवंतिचेत् ५ नास्मद्देहि …भिरानगो
त्रकथनंरूपंचनोनोभिधानिदिशः प्रथमांतएवविहितानो वाप सा स्व…यंव्यांतिकाः
द्वौदैवीयपदौद्विजौहिदृण्डयाद्वौद्वौसमाद्दिषुप्रत्येकं स्यातिवा ॥ प्रतित्रयमपिद्वौ
द्वौस्मृतानस्वधा । ६ पिंडाश्चेत्कुलसंमतास्तवितरेत्कर्क्यदध्योदनैद्वौद्वौचमात
दैवतमध्यीमकंनाम्नानन्दर्ष्योपरं विप्रेष्याऽनसंभवेत्तुवितरेदामंहिरण्यंतवा

प्रयो॰ दूर्वातंडुलवारिभिस्त्वथपठेन्मंत्रानुपास्माहृति ७ मद्वीकाम्लकीफलप्रतिनिधिप्र
तिनिधिं दत्वोचितां दक्षिणांमुकामंत्रमथप्रजापत इति स्क्तत्वातुमानातैव पात्राध:
प्रहेरेदिलाभिति पठन्द्रव्येणपावल्वन: कृत्वामात्रविसर्जनं द्विजवरान्नलाशिष:
३ प्रार्थयेत ८ इत्यास्युदयिकं कुर्वतस्त्रहयत्कर्महृण्णुयादाचार्यमिलिग्भ्युतहम्यांडुत
रदिन्यथेन्द्रादिशिवाचार्यस्त्रजेद्वेदिकां मध्ये कुंशुभतंडुलेश्चपीरत: पीठानि कृत्वाग्र
ध्यात्वास्वप्रतिमाः कृत्वा स्तफलेषुस्वीयमंत्रैर्यजेत कालिंगरविमंबुजाभयकरंरक्ता
गमाल्यांबरं रत्नानर्घकिरीटकुंडललसद्धारांगदंकाश्यपं आरक्तध्वजसप्तसिप्तितुरगं रथ
मध्येग्निरुप्रान्वितंरक्तेवर्तुलमंडलेस्थितुमहंत्वांताम्रमूर्तीवद्भये ८ आत्रेयंद्विभुजं
गदावरकरंश्वेतांगमाल्यांबरंमुक्तागस्तरणंदशाश्वतुरगंश्वेतध्वजंस्यंदनं आग्नेयां

तंविधुंहिपद्मनांदिशेशमस्थर्चितं ३ खड्गांगोच्चरशक्तिशूलकगदाधिस्थिभिमंत्रयुक्
फैरेरारक्तध्वजमेषवाहनरथंरक्तांगमाल्यांबरं भारद्वाजमवेनिजंक्षितिगुहास
केत्रिकोणेरुणेपीठेप्राग्याहिरक्तवंदनलसन्मरत्नौद्भवयेपाम्पत: ४ सौम्यंमागध
मात्रिगोत्रमधिकप्रज्ञंचतुर्भि:करै: पद्मंखेटगदावरांश्चदधतंहेमाभमाल्यांब
रं सिंहेन्द्रवरथंसविष्णुपुरुषंपीतध्वजंरेशत: पीतेबाणमनिरुकेर्यनकृतत्वांहे
मम्रत्तौद्भवये ५ पीताश्वध्वजसद्रथंसुरगुरुंपीतांगमाल्यांबरं दंडंकुंडिनम
क्षसत्रकवरोहस्तैर्वहंतंसदा इंद्रब्रह्मयुतंचसिंधुजभुवस्कदीर्घचतु:कोणकेपी
तेवांगिरसंदलेस्थितुमहंस्वर्णस्यमत्तौद्भवये ६ भृगुंभोजकटोद्भवंसुधवले
भ्रम्भ्रपर्णगंधावरं सैंडाणी द्रमुपात्तदंडविलसत्कुंभाक्षमालावरं ॥श्वेताश्व

ध्वजधर्मवारणरथं देशाश्रयं भार्गवं प्राकूपंचखसदक्षे च नाय विमले त्वां तारम्नौमि
५ ये ७ नीलरग्रथं प्रजापतियमौ पितं तनीक खड्ग नीलांगासरलं ध्वजं रवि
सुतं सौराष्ट्रजं काश्यपं चापं तूणकपाण शीघ्रदं धनं त्वामस्त दिश्यर्चितुं नी
ळ चापनिक्षिप्त शौके निमग्ना हर्नो विहोपद्धये ८ राहुं चाप्यासि चर्म शूल वर
ष्ट दाह्रदुतं बर्बरे जातं सीहरथं वक्रसवस्त्रं स्नग्भूषणांगा ध्वजं नैर्ऋत्यामु
रगेंद्रकालसहितं पैठीनसं यं भजे येरुल्लश्वर्पनिभासनेर्चितुमहं त्वां सी समु ह स॰
त्रोविह ९ धूम्राक्षं द्विभुजं गदावरकरं सब्रह्मचित्रं लसच्छिन्नस्नक्चध्वजमा
ल्यभूषणयुतं तं मध्यदेशोद्भवं केतुं जैमिनिगोत्रजं ध्वजनिसेपीयैविवि ४
चोर्चितुं वायव्यां सकपोतवाहनरथं कांस्यस्यमन्तोद्भये १० ततद्वणदक्षाथ

स्वो
म्र्तिषु प्रहानर्कोग्निरुद्रकमाद्धि द्विजेशादित्वतुषकमप्यनिक्षखेदस्तो वदिक्पानद्ध
येत् प्रागास्यो रवि भार्गवौ बुधगुरू चोदङ्मुखौ सर्वदा चंद्रश्चाथशनिश्च प
श्चिमसुखौ शेषाश्च याम्याननाः ११ नैवेद्यं च गुडान्नपायसहविःक्षीरान्न
षष्ठ्योदनादध्यान्नं हविरन्नचूर्णमुदितं मांसान्न चित्रोदनौ धेनुः शंखव
रो वृषश्च कनकं पीतांबरं घोटकः कृष्णा गौश्च तथा यसंवकथितं छागः क्र
मात्दक्षिणा १२ इत्थमर्च्य तदीशतो वितनचटः कुंडेनलंस्थापयेदन्वाधा
नमथावरं च सकलं कृत्कर्मसामावधि अर्कादेर्युक्रसमिद्धुतौदनहविर्द्र
व्यैर्यजेदुर्ग्रहानाचार्यप्रहितार्त्विजश्च गणपाद्यीशापतीन् शक्तितः १३

तत्रातिक्रमणेच रूपं चिह्नं कृते कृत्वा गते तीर्हिं यजेस्य नेर्व्ये वयं प्योक्त च स्थपरान्वाधानकमे समेन्

हुत्वास्विष्टकृदादिकं वसकल्कं सस्त्रीकमाचार्यकः कुंभाद्रिर्यजमानमुक्तविधिना ५
सिंचेत्तमृत्विग्युतः कर्त्ताप्यर्चयेत्सुरान्विसृज्याविनरेत्पीठं तेनोदक्षिणामा
चार्याय विकल्पं द्विजेभ्य उपरि गृह्णीत विप्राशिषः १५ इति गृह्ययज्ञः स्था
लीपाक इहोद्दिष्टो नित्यः प्रथमतः सर्वत्र कर्मस्वनु प्राप्तो गृहप्रवेशनीयहवनाद्यः
पूर्णमास्यामतः स्याद्वेत्पूर्ववत्तु चरुः सुवत्तथाप्युक्तोनदर्शकविशेषास्त
ग्रहणाधिकेपि विहितः श्चैत्पर्वणाद्यं गतं ॥ १ पर्वातिक्रमणं कश्चित्स्यादि भवेद
गामिनः पर्वणः पूर्वं न हिनवाध्विवासवमिदं तं स्याः स्कालिथी नारभेत् तस्मि
न्नप्युचिते विधाचनितानि स्यात्सादकृच्छ्रव्रतं सद्यस्कालगते च कर्म चततः कु ५
र्वीत विध्युक्तितः प्रागन्वाधानितोभवेद्धतुमती स्त्री चेत्तदर्शयितेत्पं चम्यादि

तिथ्यावयोपरि तु वेदिद्वित्स्वकाले प्रवेत्त ३ अत्र स्रोतसतुरंगुलोन्नमथवाप्य
कंसुलं स्थंडिलं त्त्वाद्यो दश चांगुलानि वित्तं तं कुर्याच्चमध्यान्नतं हिताइा
दिषु तु तज्जौ गोबुनिधिहकुसंस्थ्यांगुलानि क्रमादुल्लेख्याः समिधानिनां तत्पदेः प्रा
देशार्खास्तु षट् ४ एकांप्रत्यगुदकपूर्वातद्युक्तातत्पार्श्वयोर्दक्षुदकसं
स्थ्यप्राग्वितनेत्तराच्चयमुदक्संस्थं च पूर्वायुतं तत्रस्थां समिधं समुक्षनिरस्ये
दग्नेर्दिशं वाऽस्य शांत्यै च श्रीसुवितताभिधानमनलं स्थाप्यानंतरं ध्यानकं ५
गृह्याग्निः समिधाहितो यदि सवेत्तं स्थापितेग्नौ क्षिपेत्प्रोक्षा प्रस्रवरोहमंत्र
मुपरिस्थाग्नि स्वहोमक्रमः अन्वाधानसमिद्द्वयं च जुहुयादग्नौ त्रयं वाथतं
तुष्यंतामिति निर्संकटादिपुष्प तंडुलाक्षसमारोपयेत् ॥ ६ त्रैस्त्री स्त्रीन्यारस्ती व

८ दगपिब्रह्मप्रणीतासनंस्थापयेकंवृणुयादिद्वं विधिविदंब्रह्माणमीशान्यगं ब्रह्मास
म्यानिरासमीदनविधिंकत्वार्पितेचासनेवामाकपरिपादमर्घ्यंचपरंध्यासीत्तेवाद
ध्रुवः १५ कर्त्तान्यस्तपवित्रेकेनुचमसेब्रह्मान्निनितिप्रक्षिपेदुत्पूतापउपद्व्रदस्य
निरितिब्राह्मणापिमंत्रंजपेत् होतातंचमसन्नयेन्मुखसमं संस्थापयेदासनेदर्भे
स्थाघतततःपवित्रकंकृत्वानिकाष्ठंश्च्यग्रपन्यसेत् १६ व्रीहिस्तुप्रातिदैवतायचतु
रोमुष्टीन्मितान्निर्वपेन्नोद्देशाधाभिप्रधर्शनंचविहितंहोमःसमंत्रस्तुचेत् वेन्ता
न्नेनाम्नापरेगमतिस्त्वसिम्देशाद्वीहीमिषकांस्तु तान्नेवंचेत्वक्तुभाव्योगेकृपरितं प
न्कामिमर्शेश्वकं १७ तान्प्रोक्ष्याक्तविधानात्तुमुसलाघातादि संस्कारितं ८
स्तन्त्रादोसमाधिश्रयेच्छुभदृष्टथक्कुपात्रेषुवैकत्रवा अंतर्न्यस्तपवित्रमाज्यमारि

तंस्थाराज्यपात्रेकुमारंगारान्परिधेंतुदक्कपरिवहंस्तेषुवाधिश्रयेत् १८ तच्चाज्यंस
माधिश्रितेनतरुणाप्रज्वाल्यदर्भोल्मुकंत्रिःपर्यग्निविधिंकृदत्रविमलंदर्भाग्रयुग्मं
क्षिपेत् तेनत्रिर्ज्वलितेनोल्मुकेनचपुनःपर्यग्निकृत्वोल्मुकंत्यक्त्वाऽरश्ययन्वंम्भु घृतं २
विनयन्नंगारकान्मीलयेत् १९ प्रागवन्त्यवनंचरेत्सवितुरित्येकंसमंत्रंपरं
ढ्रिस्तस्तोत्रुपवित्रेकेमुभ्रजकेप्रक्षाल्यवह्नौक्षिपेत् वह्नेःपश्चिमतःपरिस्तरनि
बर्हिःप्रागग्रमास्तीर्यवैबर्हिस्तत्रघृतंनिधायविधिवद्दव्यस्रुक्स्रुवोमार्जयेत् २० द
र्भान्करेणदक्षिणकरेणादायदव्यस्रुवोनिष्टप्याथदर्भनिधायबिष्टयाद्य
मकरेचसुवं दर्भास्तानपरेणाग्रं ह्याविधिवत्प्राकृसंस्थमग्रेर्बिलंत्रिर्माद्ये
च्चालिस्थचाथिरपिवमाद्यंस्त्रिरम्पात्मकं २१ मकेराबिलदृष्टचत्नःपुनरधोर्द

प्रयो० वृ० डा०

१ ॥ श्री ॥ डस्यप्रावह्निंलं त्रिस्तावस्यपरिमार्ज्यपञ्चकुसलिलैः प्रोक्ष्य प्रतापयेत्स्रुवं द
र्भैस्तस्य मुदङ्ग्रिधाय च प्रतापाद्धारिस्पृष्टांस्तैःकुशैरेवं मार्ज्यत्रिः प्रत्यासे ततः उदक्प्र
क्षाल्य दर्भाङ्कुनेत् २२ पालाशीत्वथपिप्पलस्य च जुहूर्वैकंकतस्यापि वा शाम्या
स्तु र्तनरोःस्रुवा अथ मुशलं स्यात्खादिरं स्रुवः स्यात्ताम्लाशमुल्कस्वलन्तदनुव
प्रादेशिक कंसे क्षणं पर्णे स्यान्तु पलाशकादि कनिरादिर्व्याघ्रमाचं कुनेत् २३
वह्निर्वह्निःमयं शरीरस्य यज्ञं प्राजापति ब्रह्मतां सर्वो निःपश्चतां करोति हि म
यं रुद्रो थम्हत्युं यमः एता हस्तामिस्रुवस्कन्दितथाम्हलाम्हता देवता मध्ये प १
स्य म्हति ध्रुं तेन रमणां म्हकेर्थना सो गतः २४ सत्का ष्ठाङ्गुलिन्हलिकं दश
तेष्वास्य स्कांगुलान्यग्रतो मध्ये मुष्टिमितं स्रुवस्य विधि वह्न्याज्यहोमे च रत

च

कृत्वा पर्वं अभिघारणं च तमुदक्संस्थाप्याग्नेये घाम्यनो च हृत्वाज्यान्तरतःकुशेषु निहितं वा घार
येद्वानवा २५ विम्हानीत्यनके वितिर्वितमकं संस्कारितं सर्पिषा रुद्याद्दि ध्ममयंत
ति इध्ममिमूर्वेधत्वादि मध्यांतरे वाव्ल्यग्न्यारसुरशयाश्च जुहुयान्मध्येन वा घार
कौ वाल्कां दुह्वनांतकर्मसकलं हित्वाऽधःभागौ स्ततौ २६ इध्मस्यानन्तरतःस्रुवेण
जुहुयाद्याम्य च भागावुदक्संस्थ स्यालीं च ततरोह्यतवरुं मन्त्राभिघार्याग्नेर
त दर्वे च प्यभिघार्यतां वरुमुदक्संस्थाद्यभागस्य वमध्यात्पूर्वदक्षिणात्य र
वनिनयन्दर्व्यां पुथावत्तक्षिपेत् २७ पश्चार्द्धाद्द्विरवदायपद्विवापं वावद
नीस्वयं पात्रास्थं त्वभिघार्यवस्कन्दितं संस्कार्यवह्निकं कुनेत् एवं वा परस्ता
ग्निर्वद द्ध्रुत्यग्निषोमावत्ती पर्वल्पावथ दर्शे पर्वणि तत्र याग्नीद्राग्निनाग्न्याजपेत् २८

९ ए

अग्नेर्षोडशांगुलान्युपरितो माषप्रमाणाहुतिः स्यात्सर्पिःपयसोस्तु तंडुलकणान्यथ क्रिय
मानुक्तेन भस्म कर्षमितं तु पायसमपि स्यात्तस्य स्यात्समं लाजान्मुष्टिमितांस्तिका
दिसद्धितान्नसक्तून्मणीमुद्गया २९ अन्नं ग्रासमितं तद्धर्ममपि वेशाकाद्यथाद्यं
प्रातः कंदं स्तकमपि त्रती यत्लवतो वन्त्यादिकं द्व्यंगुलं व्रीहीन्मंजरिका समोध्वस
मिधः प्रादेशमात्राः फलं पत्रं पुष्पमपि स्वमानकमितं पर्वैकमिक्षूद्भवं ३० कर्कंधूप्र
मितं तु पुण्यकृद्धविः श्रीखंडकस्तूरिकाश्चंद्राद्याहरिमंथवस्तौरिमिताः पंकास्तथा कौं
कुमाः मध्येग्नेस्तु हिरण्यकारखरसना स्यान्निस्यकर्मस्वसौ पश्चात्साकनकामिधो
द्दह्नकेरक्तोत्तरास्याद्भुते ३१ काम्ये प्राग्दिशि सुप्रभापि त्रमरेवकृष्णा वयाम्याप ६

वेदीशान्यां बहुरूपकास्वितरणे शांतेतिरक्ताग्नितः हुत्वा स्विष्टकृदग्निमुच्यतां हविः शे

षेण तद्वंतथारब्धे मध्ययजकं स्पृष्टशंस्कुर्यात्कुर्यादासाज्यसमाहुतीः ३२ ब्रह्मा तान्पुन
रेवसमं कुर्याद्देकामया श्वित्यतो देवाइत्युपपंचतुष्टयमपि स्याद्व्याहृतीनांक
मात्त न्यूनाधिकानिवेदनात्मकमनाज्ञातद्वयं याज्ञयसाकच्चेतिवयद्द इत्यथ
पुनर्मंत्रैश्चतुर्भिर्यजेत्त ३३ हुत्वा व्याहृति होमकं कविदथोमंत्रैः समुद्रा
दिभिर्द्विःबद्धसंस्परितान्यथातुऊर्कुर्याद्ब्रह्मप्राणाकृतिं कुर्यात्पूर्णमसौति
मार्जनमपः शेषाः स्कुर्यात्पित्केरे वामेवा स्वकरे र्पयेत्स्यत्तजलेः संप्रोक्ष
णंमोक्षयोः ३४ अग्नेत्वन्नदत्ताहसंस्मृतमुपस्थानं चतुर्भिः क्रमान्मानस्तोक
इतीरूपस्माविधिवच्धृत्वा निरस्याजपेत्त कृत्वाग्नेः सकं करुति प्रतिदिशं स
म्यक्कविधायाग्नेनं कुर्मस्विव्य थमं त्रपुष्परचनाय स्येतिविषर्वपर्णं ३५ इ

१० तिप्रयोगगरुडामृते स्थालीपाकप्रकरणं ममोपात्तदुरितक्षयद्वारा श्रीप
रमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शपौर्णमासाख्यां स्थालीपाकाख्यां यक्ष्ये तत्रेदानीं पौर्ण
मासेन यक्ष्ये दर्शे तु पर्वसंकल्पितेन दर्शस्य स्थालीपाकेन यक्ष्य इति विशे
षः प्रसवरोहेत्यस्य मंत्रस्य गौतमो वामदेवोग्निस्त्रिष्टुप् तुभ्यं तां विरूपोग्निर्गा
यत्री सवितुष्ट्वा हिरण्य[illegible]पः सवितोष्णिक् आज्यस्योत्पवने वि० अयं
त इध्म इति गोतमो वामदेवो जातवेदाग्निस्त्रिष्टुप् इध्माद्दवने० यदस्येति हिरण्य
गर्भोग्निरतिधृति० स्विष्टकृद्धोमे वि० अयाश्चेति विमदोग्निः पंक्तिः प्राय १०
श्चित्ताज्यहो० अतो देवा इति द्वयोर्मेधातिथिर्विष्णुर्गायत्री प्राय० व्यस्त
समस्तव्याहृतीनां अत्रिभृगुभरद्वाजःप्रजापतयो ऋषयः अग्निर्वायुःसू

र्यः प्रजापतिश्च देवता गायत्र्युष्णिगनुष्टुब्बृहत्यश्छंदांसि प्रायश्चित्ता० अ
नाज्ञातमिति मंत्रद्वयस्य हिरण्यगर्भोग्निरनुष्टुप् न्यूनातिरिक्तपरिपूर्णहो
मे० यत्पाकत्रेत्यस्य त्रितोग्निस्त्रिष्टुप् न्यूनाति० यद्वो देवा अतिपाम
रुतस्त्रिष्टुप् मंत्रविपर्यासादिनिमित्तकप्रायश्चित्त० समुद्रादूर्मिरित्येका
दशर्चस्य सूक्तस्य वामदेव आपस्त्रिष्टुप् अंत्या जगती पूर्णाहुतिहोमे०
इति मंत्राणां छंदऋषिदेवताः आद्यन्तौ मिथुपौषश्च कर्कुन्नपःश्चोर्जौ
नभस्यत्न धादुष्टाः फाल्गुनमाधवादिमदर्केसपेष्ठोविनमध्यमे षष्ठीचैव
चतुर्दशी नवचतुर्थ्येकादशी सप्तमी प्रोक्तान्या प्रतिपच्च पर्वसहितादुष्टा
स्तितान्यास्तु साः १ मूलहस्ताभरण्यजोघ्रिसलिलाग्न्यार्द्रादितिपत्तिगम

वेंद्रोरगपुष्पभान्युं सुदान्यन्याधिनिवेसानिवे व्याघातेत्त्वशिवानवाध
११ यो घटिकाः षट् षद्ग्रोर्गंडयोः स्त्रक्लेशः परिघार्धमेवसकलः पातस्तथावैध
तिः २ वज्रंमध्यममेवविष्टिरशिवाधात्रैविभक्ताद्धिका भागास्युः स्यु
त्तमध्यमाधमत्तमास्तद्धन्ति शोपित्रयः वारेस्वर्कं कुजार्किणः स्वस्थुस
दाः सोमः समोन्येम्भ भाः कुस्त्रवंगस्तहुणाहुमस्तघटिकाः प्राक्पश्चिमा
संक्रमे ३ दंपत्योश्चतुरस्त्रमस्तुगविधु दुंस्त्रवशावांतरं जीर्णकुम्भ
मथारुणं वमकिनंनीकंववासोशिवे मृत्काष्ठत्णमार्जनीतुषद ११
पक्तपाग्निसुधाक्षताः शास्त्रायः शरस्त्वर्परादिधूरणोतेषांवदेशोशिवः ४
रथ्यादेहलिकास्थलेषु सहरंद्वारेवपित्रोर्ग्रहेनैवार्ध्वेशयनंस्थितिः

शिवदानार्थास्तुशय्यास्तते नेस्तंवीक्षणमात्म पार्श्वपित्तिभिः शेय्यादिकेवेधुसं
न्नेसंमंगळमातेवप्रथमके दुष्टप्रतीक्षित्परं ५ तस्मिन्नप्युचितेसेरस्तुविधिव
त्सुस्नातभार्यान्वितः पुण्याहग्रहयज्ञहद्धिसहितांशांतिंशुभेद्याद्यतः आरा
र्येविधिवत्सविज्ञोष्टवृणुयात्सद्भावतुः संख्यकानाराधेयेगहेकदेशिकप्रु
वंवीयान्महीद्योरिति ६ व्रीहीनोषधयः समित्सवकिरेन्मध्येचयाम्यप्रु
दक्तत्रैवाकलेप्राघितित्रिकलशान्ब्रीहिक्रमात्स्थापयेत् दाप्यांयाः प्र
वतोथवप्रसुवइत्याप्यांजलंनिक्षिपेगांधंमंत्रवदोषधीश्चसकलाया
ओषधीरित्यतः ७ त्रिधेष्याषधयः समित्सयवानमध्यात्रिपादाज
पन्नश्यामाकान्यौमाषमुद्गकतिलव्रीहीन्नशातंवोषधीः त्रिस्थंयाः प्र